

Asia: VN/27332/2023

Lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

1. Näkemykset hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisessa

Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus näkemyksenne mukaan hallitusohjelmassa rahapelijärjestelmän uudistamiselle asetettuja tavoitteita ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta?

Radiomedia pitää ehdotettua sääntelykokonaisuutta tasapainoisena. Siinä tavoitellaan johdonmukaisella tavalla yhtäaikaisesti verkkorahapeliin kanavointia sekä pelihaittojen vähentämistä.

Markkinoinnin sääntelyyn esitysluonnoksessa valittu yleinen lähtökohta on oikeansuuntainen. Nykylakia vastaavat mainonnan sisällölliset rajoitetut yhdistettynä vaatimukseen toimiluvanhaltijan itsensä toimesta tapahtuvasta markkinoinnista ehkäisevät haitallisimpia markkinoinnin muotoja, mutta jättävät samalla kohtuullisesti tilaa korkean kanavointiasteen edellyttämälle mainonnan vapaudelle ja uusien toimijoiden markkinoille pääsulle.

Jatkovalmistelussa olisi kuitenkin ehdottoman tärkeää varmistaa se, että mainonnan rajoitukset ovat tehokkaita ja tarpeellisia toteutettavaan päämäärään – rahapelihaittojen vähentämiseen – nähden. Etenkin radiomainoksissa pitkä vakioinformaatio on tehoton tapa viestiä rahapelihaitoista, haittaa kuuntelukokemusta ja uhkaa asettaa kotimaisen radion muita mainoskanavia heikompaan asemaan. Reilun kilpailun edistäminen on välttämätöntä aikana, jossa kotimainen media toimii alustatalouden ja kansainvälisten mainontapalveluita tuottavien alustajattien puristuksessa.

2. Esityksen pääasialliset vaikutukset

Voitte kertoa näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnista.

-

a. Rahapelilain 1 luku – Yleiset säännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

b. Rahapelilain 2 luku – Yksinoikeustoimilupa, rahapelitoimilupa ja peliohjelmistotoimilupa

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

c. Rahapelilain 3 luku – Rahapeliin toimeenpano

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

d. Rahapelilain 4 luku – Rahapeliin markkinointi

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

48 § Markkinoinnin sääntely

Rahapeliin verkkomainonnan rajaaminen toimiluvan haltijan itsensä toi mesta tapahtuvaan ei vuorovaikutteiseen mainontaan estää joitakin kaikkein vahingollisimmiksi arvioituja markkinoinnin muotoja, kuten kumppanuusmalleja, joissa vaikuttaja ohjaa seuraajiaan peliasiakkaisiksi ja saa tätä vastaan osuuden hankkimiansa asiakkaiden pelihäviöistä. Rajoitus on omiaan ehkäisemään pelihaittoja riskialteimmiksi arvioituissa kohderyhmissä ja sen kanavoitintietoa heikentävä vaikutus voidaan kompensoida muilla mainoskanavilla.

Radiomedia katsoo, että luonnoksen 48 §:ssä ehdotettu vaatimus, jonka mukaan markkinoinnin tulisi olla ”välttämätöntä rahapelikäytön ohjaamiseksi” lisensioituihin peleihin, on syytä poistaa lopullisesta esityksestä. Ko. säännös lienee suunnattu vain valvovalle viranomaiselle, koska toimiluvanhaltioilla itsellään ei kilpailuoikeudellisista syistä ole tietoa muiden toimiluvanhaltijoiden markkinoinnin onnistumisesta. Ne eivät siten tosiasiaa pysty arvioimaan, miten lisensioitujen rahapeliin suhde lisensioimattomiin kokonaisuutena kehittyi, ja onko lisensioitujen rahapelejä tämän kannalta välttämätöntä markkinoida aikaisempaa enemmän tai vähemmän. Markkinatoimijoille itselleen markkinointi on lähtökohtaisesti aina välttämätöntä, jotta ne voivat erottautua kilpailijoistaan ja ohjata asiakkaita palveluihinsa. Oikeusvarmuuden näkökulmasta välttämättömyys käytön ohjaamiseksi on kohtuuttoman väljä ja tulkinnanvarainen kriteeri valvojan viranomaisen sovellettavaksi.

49 § Kielletyt markkinointikeinot ja -tavat

Mainonnan sisällölliset rajoitukset ehdotetussa rahapelilain 49 §:ssä vastaavat lähes sellaisenaan nykyistä arpajaislakia. Sisällöllisiä rajoituksia voidaan pitää kanavointiasteen ja pelihaittojen tasapainottamisen näkökulmasta parempana vaihtoehtona kuin markkinoita voimakkaasti jakavia kanavakohtaisia rajoituksia. Erityisesti kellonaikarajaukset televisio- ja radiomainontaan kohdistuisivat pelihaittojen torjunnan kannalta vääriin kohderyhmiin, mutta haittaisivat kanavointivaikutusta merkittävästi.

50 § Kielto kohdistaa markkinointia alaikäisiin ja haavoittuvassa asemassa oleviin

Lain 50 §:ään ehdotettu kielto kohdistaa markkinointia alaikäisiin tai haavoittuvassa asemassa oleviin on yleisellä tasolla perusteltu ja pääosin onnistunut. Oikeusvarmuutta kuitenkin parantaisi nyt ehdotettua selkeämpi linjaus siitä, mitä sanoilla ”kohdistaa” ja ”suunnattu” käytännössä tarkoitetaan. Esitysluonnoksessa esimerkiksi todetaan ulkomainonnan kohdistuvan kaikkiin ohikulkijoihin eli sikäli myös alaikäisiin (s. 148), kun taas tapahtuman todetaan kohdistuvan alaikäisille, kun osallistujat ja yleisö ovat lähes kokonaisuudessaan alaikäisiä (s. 226).

Oikeusvarmuutta on parannettava siten, etteivät tulkintalinjaukset jää kokonaisuudessaan viranomaisen harkintavaltaan. Radiomedia katsoo, että alaikäisille suunnattuina tulisi pitää julkaisuja, tapahtumia ja mainoksia, joiden kohderyhmä koostuu pääasiassa alaikäisistä tai niiden ensisijainen kohderyhmä on alaikäiset.

Hallitusohjelmakirjaus reilusta kilpailusta mediakentällä ja digitaalisessa mainosmarkkinassa suhteessa kansainvälisiin alustajätteihin tulee huomioida ko. säännöskohdassa. Kotimaista mediaa liikaa rajoittava sääntely siirtää mainontaa helposti alustoille, kuten kiinalainen Tiktok, joita lapset ja nuoret laajasti käyttävät, mutta joihin Suomen lainsäätäjän toimivalta ei ulotu.

52 § Markkinoinnin yhteydessä annettava informaatio

Rahapelilain 52 §:ään ehdotetaan kattavia informaatiovelvollisuuksia markkinoinnin yhteyteen. Radiomedia pitää niitä tehottomina suhteessa pelihaittojen vähentämiseen liittyvään tavoitteeseen. Kun lisensoimattomien rahapelien markkinointi on kielletty, on maininta myönnetystä toimiluvasta ja valvovasta viranomaisesta tarpeeton. Myös rahapelaamisesta aiheutuvien ongelmien osalta olisi viestinnällisesti tehokkaampaa ohjata kuuntelija hankkimaan lisätietoa helposti muistettavasta verkko-osoitteesta kuin sisällyttää mahdollisimman pitkä vakioinformaatio kaikkeen markkinointiin. Kun sääntelyssä ei huomioida audiomainonnan erityispiirteitä ja sitä, että informaatiovelvoitteet johtavat aina mainosajan pidentymiseen ja kuuntelukokemuksen heikentymiseen, johtavat velvoitteet siihen, että radiosta tulee vähemmän houkutteleva kanava niin kuuntelijoille kuin

mainostajille. Tämä on omiaan siirtämään kuuntelijat ja sen myötä mainostajat toisille alustoille sekä siten rapauttamaan mainosrahoitteisen radion toimintaedellytyksiä ja median monimuotoisuutta.

e. Rahapelilain 5 luku – Valvonta

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

f. Rahapelilain 6 luku – Valvontamaksu

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

g. Rahapelilain 7 luku – Rahapelitoiminnan ja -markkinoinnin kieltäminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

h. Rahapelilain 8 luku – Maksuliikenteen ja verkkoliikenteen estäminen ja verkkosisällön poistaminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

i. Rahapelilain 9 luku – Seuraamukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

j. Rahapelilain 10 luku – Valtionavustukset pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

k. Rahapelilain 11 luku – Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

l. Rahapelilain 12 luku – Muutoksenhaku

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

m. Rahapelilain 13 luku – Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Uuden markkinan avautuessa voimaantulon siirtymäajan tulisi olla niin lyhyt kuin mahdollista. Hallitusohjelmassa on sitouduttu toteuttamaan uudistus 1.1.2026 mennessä, ja jos toimilupaprosessiin varataan esitysluonnoksen mukainen 6 kuukauden käsittelyaika, kohtuullista olisi pyrkiä saamaan uusi laki kokonaisuudessaan voimaan 1.7.2026.

Aikaisemmalla voimaantulolla olisi reilua kilpailua tukeva vaikutus nykyisen monopolitoimija Veikkauksen ja uusien toimiluvan haltijoiden välillä sekä mainonnassa erityisesti kotimaisen median ja kansainvälisten alustojen välillä. Se aikaistaisi myös kampanjoita pelihaittojen torjumiseksi ja parantaisi valtion verotuloja.

Mikäli voimaantuloa ei pystytä aikaistamaan, siirtymäsäännöksenä tulisi antaa toimiluvan haltijoille mahdollisuus aloittaa toimiluvan saaneiden pelien markkinointi sekä yrityksensä brändimarkkinointi heti myönteisen toimilupapäätöksen saatuaan eli jo ennen pelitoiminnan aloittamista esitysluonnoksessa suunnitellussa aikataulussa 1.1.2027. Ennakkomarkkinointimahdollisuus tasaisi kilpailuasetelmaa jo nyt brändiään markkinoivan Veikkauksen ja uusien toimiluvan haltijoiden välillä. Tämä aikaistaisi myös rahapelien markkinoinnin siirtämistä lain sääntelyn piiriin.

n. Arpajaislain muutosehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

o. Muut lakiehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

4. Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta

Onko teillä muita näkemyksiä tai huomioita esitysluonnoksesta?

-

Paimela Anna
RadioMedia ry